

Posudek vedoucího na bakalářskou práci

Petry Eštokové

„Dvere ako motív sakrálného priestoru“

Praha 2011

I když to není z názvu na první pohled zřejmé, bakalářská práce se zabývá náboženstvím a převážně představami o smrti u Etrusků, konkrétně motivem nepravých dveří v etruských hrobkách, na sarkofázích a urnách, s přihlédnutím k pojetí nepravých dveří ve starověkém Egyptě. Práce je rozdělena do tří hlavních kapitol, kterým předchází úvod, druhou a třetí kapitolu ukončují stručná shrnutí, na konci najdeme ještě celkový závěr, následuje seznam použité literatury a samotná obrazová příloha se seznamem ilustrací.

První kapitola se zabývá náboženstvím Etrusků a jejich představami o posmrtném životě a nastiňuje ideu nepravých dveří jako přechodu mezi dvěma světy, věnuje se i některým démonům, tzv. „strážcům dveří“ (Charun, Vanth, Tuchulcha, Culšu). Zde by prospělo více citací a odkazů na další prameny (Diodoros, Cicero, Plinius, Martianus Capella atd.; Seneca a další jsou zmíněni pouze odkazem na knihu M. Cristofaniho; s. 12) a autory, kteří se etruským náboženstvím a věštěním zabývají (chybí např. publikace M. Pallotina, L. Bonfante, C. O. Thulina, ohledně ikonografie je zásadním nedostatkem, že autorka nepoužila základní příručku, tedy LIMC, chybí také publikace E. Paschinger o Vanth, článek J.-N. Jannota o Charunovi a Vanth a další). V některých případech, kdy by bylo možné použít prameny, jsou použity pouze sekundární odkazy. Co se týče démonů, bylo by vhodné zmínit i předovýchodní paralely. Tvzení, že Etruskové „kladli větší důležitost životu po smrti“ – je nezvykle formulované a v několika obměnách (i ve spojení s Egyptem) se opakuje např. na str. 13, 14, 15. Navíc není vzat v úvahu názor, který uvádějí např. G. Barker a T. Rasmusen, totiž že je nutné pamatovat na zkreslující faktory (stav pramenné základny) a je možné pouze se domýšlet, do jaké míry ovlivňovaly myšlenky na smrt a posmrtný život pozemský život a myšlení Etrusků.

Druhá kapitola se zabývá už samotným motivem nepravých dveří, uvádí jejich typy a příklady v nástěnném malířství (9 etruských hrobek), na dvou sarkofázích a na třech urnách. Podkapitola „Zobrazenie nepravých dveří v nástennom maliarstve“ se, možná nadbytečně a příliš obecně, věnuje obecnému popisu vývoje etruského malířství, stejně tak v podkapitole „Zobrazenie nepravých dverí na sarkofágách“ se, tentokrát stručněji, zabývá obecnou charakteristikou sarkofágů a kapitola „Zobrazenie nepravých dveří na urnách“ charakteristikou a výrobními centry etruských urn. Kapitola třetí rozebírá (převážně dle článku M. Bárty - Nepravé dveře, Archeologie, 2005) egyptské nepravé dveře a jejich vliv na etruské umění. Tuto práci nicméně můžeme považovat (i vzhledem k charakteru periodika) za prvotní úvod; autorka v řešení problému krom toho dál nepokročila.

Práce je v podstatě jasně strukturovaná a přehledná a shrnuje názory na to, proč Etruskové nepravé dveře zobrazovali, autorka se snažila tyto informace uvést do širšího kontextu. Prospěla by však redakce: někdy chybí interpunkce (čárky ve větách, u přídavných jmen „etruský“, „řecký“, „římský“, apod. jsou v bakalářské práci na začátku velká písmena)... Hrobka Campana se píše pouze s jedním „n“. Některé odstavce jsou jen (někdy protichůdnými) citacemi názorů jiných, na druhou stranu lze vyzdvihnout snahu o širší

pohled, o komplexnější pohled na etruské náboženský a představy o tom, co se odehrává po smrti.

Přes uvedené připomínky je práce vhodným podkladem pro obhajobu a doporučuji ji k dalšímu řízení pro udělení titulu „bakalář“.

V Praze, 11. září 2011

Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.
Ústav pro klasickou archeologii